

**Ytre Hvaler
nasjonalpark**

Postadresse
Ytre Hvaler nasjonalparkstyre
Postboks 325
1502 Moss

Besøksadresse
Skjærgårdens hus
Vadbenken 8
1680 Skjærhalden

Kontakt
Sentralbord: +47 69 24 70 00
Direkte: +47 69 24 70 24
fmovpost@fylkesmannen.no
fmovmoo@fylkesmannen.no

Hvaler IL

Saksbehandler Monika Olsen

Vår ref. 2022/38447-2 432.3

Deres ref.

Dato 24.01.2023

Ytre Hvaler nasjonalpark - Hvaler IL - tillatelse til å arrangere Hvalermila 2023-2027 (Hvalerløpet)

Søknaden datert 11.12.22 ble behandlet i Ytre Hvaler nasjonalparkstyre 27.01.23.

Saksfremlegg til nasjonalparkstyret

Sak 2023/3 Ytre Hvaler nasjonalpark - Hvaler IL - tillatelse til å arrangere Hvalermila 2023-2027 (Hvalerløpet).

Nasjonalparkstyrets vedtak

Settes inn

Forvalters forslag til vedtak

Det gis tillatelse til gjennomføring av «Hvalerløpet» som beskrevet i søknad datert 11.12.22 – vedlegg 1. Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Alle merkebånd og søppel i løpstraséen fjernes umiddelbart etter at arrangementet er over.
- Maksimalt antall deltagere er 600 på 10 km. distanse.
- Maksimalt antall deltagere er 400 på 5 km. distanse.
- Arrangøren skal årlig sende en kort rapport om arrangementet, innen 2 måneder etter arrangementsdato, til forvaltningsmyndigheten. Rapporten skal bl.a. inneholde informasjon om antall deltakere, opprydding etc.
- Tillatelsen er i utgangspunktet gyldig i 5 år, fra 2023-2027, men kan trekkes om det viser seg at arrangementet medfører vesentlig slitasje på verneverdiene i Ytre Hvaler nasjonalpark.

Vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriftens § 3 pkt. 5.2.

Søknad til nasjonalparkstyret

Hvaler IL søker med dette om å få benytte deler av områdene som er underlagt Ytre Hvaler Nasjonalpark til å arrangere det årlige løpet Hvalermila i perioden 2023 - 2027. Løpet har de siste årene blitt avholdt under tidligere gitt tillatelse til Hvalerløpet, men denne perioden har nå utløpt.

Vi ønsker å fortsette det gode samarbeidet i fem nye år. Løpet arrangeres i slutten av september, og foregår i et kort tidsrom på formiddagen på en lørdag. Løpet har per i dag to distanser, 5KM og 10KM (se vedlegg 1 – kart vedlegg 1), men vi ser for oss å også kunne

arrangere halvmaraton i framtiden. Vi arrangerer også et barneløp som en del av arrangementet. Dette var meget populært første gang vi arrangerte det i år, og benytter kun 900m av grusstiene rundt Rådhuset (se vedlegg 1 – kart vedlegg 2).

Tidligere gitt tillatelse har vært på 500 deltagere på hver av de to distansene (5KM og 10KM). Vi ser at 10KM er den absolutt mest populære distansen, og ønsker, dersom det er mulig, å endre fordelingen til å ha et tak på 400 deltagere på 5KM og 600 deltagere på 10KM. Det reelle antallet deltagere vil uansett alltid være lavere da det er en viss andel som ikke møter opp til start - men vi ønsker ikke å tilby flere plasser enn det vi vet at vi kan levere innenfor tillatelsene som er gitt. Det at vi har flyttet løpet til høsten håper vi også at gir mer jevn belastning på områdene løpet går gjennom, da det ikke er like stor tilstrømming av turister på denne tiden av året. Erfaringene fra de to siste årene har vært svært gode, og det har sett ut til at området og naturen rundt har tålt belastningen meget bra.

Hvis mulig ønsker vi å fortsette å benytte samme løype som de to siste årene. Den eneste endringen fra tidligere gitte tillatelse er at vi ønsker å fortsette å benytte den robuste stien inne i skogen ned til brua ved bekken på Ørekroken. Dette gjør at vi unngår konflikt med biler i krysset mellom Rødshueveien og riksveien. Løperne følger her stien inne i den lille skogen skogen før de krysser over brua og følger den blåmerkede stien på vei ut mot Rødshue. På vei tilbake følger løperne stien som går parallelt med bekken forbi huset, krysser over brua og oppover gjennom skogen igjen. Denne stien er hardpakket, vid og har ikke hatt noen problemer med å ta unna trafikken tidligere år.

Vi har også vært svært påpasselige med å ha mange funksjonærer her for å passe på at deltagerne har holdt seg innenfor de mest trafikkerte områdene. Vi vet at dette er et svært sårbart område, og ønsker å gjøre vårt ytterste for å bidra til at ikke påføres unødvendig stor belastning på området. Vi er også inneforstått med at forvalter i nasjonalparken kan ønske endringer i løypa på ethvert tidspunkt gjennom tillatelsesperioden dersom det skulle være særskilte behov for dette.

Vedlagt er forslag til komplett løypekart (vedlegg 1) og detaljerte bilder av hvordan dette har vært løst tidligere år i området rundt Ørekroken (se vedlegg 1 – kart vedlegg 3). Vi etterstreber at hele området som benyttes til arrangementet skal være merket i så liten tid som mulig. Løypa merkes dagen før arrangementet og alle løypemarkeringer fjernes så fort siste deltager er i mål. Deltagerne har vært svært flinke til å ikke etterlate søppel i løypa, og vi sørger også for at hele løypa blir gjennomgått i løpet av et par timer etter løpet. Vi håper dere har et godt inntrykk av denne jobben fra tidligere år.

Vi vil også sende tilsvarende søknad til forvalter av Hvaler prestegårdskog naturreservat for de stedene der løypa går gjennom områder underlagt deres verneforskrift.

Ta kontakt dersom dere har spørsmål eller ønsker flere detaljer om spesifikke tiltak rundt arrangementet. Vi er også åpne for innspill fra deres side dersom dere har forslag til endringer ved arrangementet, og kan gjerne komme og diskutere arrangementet i detalj om dere ønsker det.

Regelverk

Ytre Hvaler nasjonalpark ble opprettet 26.06.2009. Formålet (§ 2) er å:

- *bevare et egenartet, stort og relativt urørt naturområde ved kysten i sørøst-Norge,*

- bevare et undersjøisk landskap med variert bunntopografi,
  - bevare økosystemer på land og i sjø med naturlig forekommende arter og bestander, kystlandskap med sjøoverflate og havbunn med korallrev, hard- og bløtbunn.
- Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Verneforskriften har følgende bestemmelser som er relevante for denne søknaden, knyttet til ferdsel generelt og til organisert ferdsel:

§ 3 pkt. 5.1 All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.
§ 3 pkt. 5.2 Bestemmelsene i denne forskriften er ikke til hinder for organisert turvirksomhet til fots så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende. Organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten, jf. forvaltningsplan.

Dette arrangementet er etter vår vurdering av et slikt omfang at det må søkes om særskilt tillatelse, jfr. retningslinjer i utkast til forvaltningsplan kap. 3.1.3:

"Organisert ferdsel og ferdselsformer som normalt er tillatt etter friluftsløven kan skade naturmiljøet når omfanget blir for stort. Det kreves tillatelse til organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet på land når gruppen er stor nok. Større grupper (over 50 personer) kan etter forvaltningsmyndighetens vurdering føre til skade på naturmiljøet. Ferdsel betraktes som organisert når en person, organisasjon eller virksomhet har planlagt, koordinert eller arrangert en aktivitet som er kunngjort/markedsført på forhånd eller aktiviteten gjentas i løpet av et år. Alle jaktprøver og idrettsarrangement er organisert ferdsel uansett arrangør"

Det følger av naturmangfoldloven § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal legges til grunn ved behandling av søknader om dispensasjon fra verneforskrifter. Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget §8, føre-var-prinsippet §9, økosystemtilnærming og samlet belastning §10, hvem som skal bære kostnadene ved miljøforringelse §11 og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder §12.

Vurdering av saken

Det søkes om tillatelse til organisert ferdsel jf. verneforskriften § 3 pkt. 5.2, for å arrangere turløpet "Hvalerløpet" gjennom nasjonalparken på Kirkøy i slutten av september i 5 år framover. Søker ønsker å tillate maksimalt deltakerantall til 600 deltakere på 10 km.-distansen og 400 deltakere på 5 km.-distansen.

Det er ikke påvist vesentlig slitasje i nasjonalparken etter gjennomføringen av Hvalerløpet i foregående femårs periode. Vedlagt kart til søknaden viser at løypa vil følge Kyststien/eksisterende stier og veier gjennom nasjonalparken, og at løypa legges delvis utenom Ørekroken. Nasjonalparken grenser inn mot Hvaler prestegårdsskog naturreservat, og "Hvalerløpet" berører også dette verneområdet.

I samsvar med naturmangfoldloven § 8 skal offentlige beslutninger være kunnskapsbasert. I denne saken har vi tatt utgangspunkt i vår kjennskap til området og eksisterende kunnskap hentet fra utkast til forvaltningsplan kap. 3.1.3, rapport 1/2004 (*Forslag om nasjonalpark i Hvaler og Fredrikstad kommuner. Verneverdier*), samt NINA-oppdragsmelding 801 *Naturfaglige undersøkelser av skog i Hvaler kommune*. Registreringer i Naturbase og Artskart har også blitt lagt til grunn (se vedlegg 2-4). Området er godt kartlagt.

Forvaltningsmyndigheten vurderer kunnskapsgrunnlaget som tilstrekkelig, og i vurderingen blir det lagt mindre vekt på føre-var-prinsippet i denne saken, jf. naturmangfoldloven § 9.

I nasjonalparken berører "Hvalerløpet" skogsområdet ved Storesand og strandområdet på Storesand, samt skogsområdene ved Røsshue. Turløpet legges utenom de mest sårbare områdene på Ørekroken. Arrangør har også vært svært påpasselige med å ha mange funksjonærer her for å passe på at deltagerne har holdt seg innenfor kyststitråse. Arrangør vet at dette er et svært sårbart område, og ønsker å gjøre sitt ytterste for å bidra til at ikke påføres unødvendig stor belastning på området. Arrangør er også inneforstått med at forvalter i nasjonalparken kan ønske endringer i løypa på ethvert tidspunkt gjennom tillatelsesperioden, dersom det skulle være særskilte behov for dette. Ørekroenområdet har store verdier knyttet til flora og fauna, men området har også stor verdi for friluftslivet. Ørekroken er mye brukt som tur- og rekreasjonsområde. Kyststien går gjennom området. Ferdsel på stranda bør begrenses.

Forvaltningsmyndigheten gjør det den kan for å kanalisere ferdsel utenom Ørekroken, for å forhindre ytterligere slitasje. Ønsket løpstrasé er lagt til stier i skogsområdet ved Røsshue og Storesand som allerede er mye brukt, men mindre sårbare områder, samt hovedtrase for kyststien over Ørekroken. Tidspunktet er utenom den viktigste hekketiden. Den tilleggsbelastningen som følger av dette arrangementet, anser vi som ubetydelig. Vi kan ikke se noen momenter som taler mot at arrangementet kan gjennomføres som planlagt gjennom nasjonalparken. Vi vil her bemerke at saken anses som godt opplyst jf. naturmangfoldlovens § 8.

Etter vår vurdering vil tilleggsbelastningen ved arrangementet være ubetydelig, da det er et begrenset antall deltagere og av relativt kort varighet (1 dag). Hvaler IL har arrangøransvaret for Hvalerløpet. Det er gode erfaringer med Hvaler IL ifht tidligere arrangement og opprydding, og det er ønskelig at dette videreføres. Følgelig vil det ikke være fare for at løpet kan bidra til at naturmiljøet i nasjonalparken utsettes for en for stor samlet belastning (nml § 10) jf. det som er sagt ovenfor. Tiltakshaver skal sørge for opprydding etter arrangementet jf. nml § 11.

At løpstraséen følger eksisterende turstier, og går utenom sårbare områder, er i samsvar med nml § 12, som bl.a. omhandler lokalisering av aktiviteter på en slik måte at skader på naturen unngås eller begrenses mest mulig.

Etter forvaltningsmyndighetens vurdering vil ikke dette tiltaket stride mot vernevedtakets formål jf. § 2, og heller ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Tiltaket kan dermed tillates med hjemmel i verneforskriftens § 3 pkt. 5.2.

Klageadgang

Dette vedtaket kan med hjemmel i forvaltningsloven påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter at dette brevet er mottatt. En eventuell klage sendes til Miljødirektoratet via nasjonalparkstyret.

Med hilsen

Monika Olsen
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Vedlegg:

- 1 Arrangementsøknad Hvalermila 2023 - 2027 - Ytre Hvaler Nasjonalpark.pdf
- 2 Naturbase artskart Rødshue 2023
- 3 Naturbase artskart Storesand 2023
- 4 Naturbase artskart Ørekroken 2023

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
HVALER KOMMUNE

Postboks 325 1502 MOSS
Storveien 32 1680 SKJÆRHALDEN

Hvaler IL
Bernhardmyra 19
1684 VESTERØY
leder@hvaleril.no

Ytre Hvaler nasjonalparkstyre
Skjærgårdens Hus
Vadbenken 8
1680 Skjærhalden

SØKNAD OM ARRANGEMENTSTILLATELSE FOR HVALERMILA 2023 - 2027

Hvaler IL søker med dette om å få benytte deler av områdene som er underlagt Ytre Hvaler Nasjonalpark til å arrangere det årlige løpet Hvalermila i perioden 2023 - 2027. Løpet har de siste årene blitt avholdt under tidligere gitt tillatelse til Hvalerløpet, men denne perioden har nå utløpt.

Vi ønsker å fortsette det gode samarbeidet i fem nye år. Løpet arrangeres i slutten av september, og foregår i et kort tidsrom på formiddagen på en lørdag. Løpet har per i dag to distanser, 5KM og 10KM (se vedlegg 1), men vi ser for oss å også kunne arrangere halvmaraton i framtiden. Vi arrangerer også et barneløp som en del av arrangementet. Dette var meget populært første gang vi arrangerte det i år, og benytter kun 900m av grusstiene rundt Rådhuset (se vedlegg 2).

Tidligere gitt tillatelse har vært på 500 deltagere på hver av de to distansene (5KM og 10KM). Vi ser at 10KM er den absolutt mest populære distansen, og ønsker, dersom det er mulig, å endre fordelingen til å ha et tak på 400 deltagere på 5KM og 600 deltagere på 10KM. Det reelle antallet deltagere vil uansett alltid være lavere da det er en viss andel som ikke møter opp til start - men vi ønsker ikke å tilby flere plasser enn det vi vet at vi kan levere innenfor tillatelsene som er gitt.

Det at vi har flyttet løpet til høsten håper vi også at gir mer jevn belastning på områdene løpet går gjennom, da det ikke er like stor tilstrømming av turister på denne tiden av året. Erfaringene fra de to siste årene har vært svært gode, og det har sett ut til at området og naturen rundt har tålt belastningen meget bra.

Hvis mulig ønsker vi å fortsette å benytte samme løype som de to siste årene. Den eneste endringen fra tidligere gitte tillatelse er at vi ønsker å fortsette å benytte den robuste stien inne i skogen ned til brua ved bekken på Ørekroken. Dette gjør at vi unngår konflikt med biler i krysset mellom Rødshueveien og riksveien. Løperne følger her stien inne i den lille skogen skogen før

de krysser over brua og følger den blåmerkede stien på vei ut mot Rødshue. På vei tilbake følger løperne stien som går parallelt med bekken forbi huset, krysser over brua og oppover gjennom skogen igjen. Denne stien er hardpakket, vid og har ikke hatt noen problemer med å ta unna trafikken tidligere år.

Vi har også vært svært påpasselige med å ha mange funksjonærer her for å passe på at deltagerne har holdt seg innenfor de mest trafikkerte områdene. Vi vet at dette er et svært sårbart område, og ønsker å gjøre vårt ytterste for å bidra til at ikke påføres unødvendig stor belastning på området. Vi er også inneforstått med at forvalter i nasjonalparken kan ønske endringer i løypa på ethvert tidspunkt gjennom tillatelsesperioden dersom det skulle være særskilte behov for dette.

Vedlag er forslag til komplett løypekart (vedlegg 1) og detaljerte bilder av hvordan dette har vært løst tidligere år i området rundt Ørekroken (vedlegg 3).

Vi etterstreber at hele området som benyttes til arrangementet skal være merket i så liten tid som mulig. Løypa merkes dagen før arrangementet og alle løypemarkeringer fjernes så fort siste deltager er i mål. Deltagerne har vært svært flinke til å ikke etterlate søppel i løypa, og vi sørger også for at hele løypa blir gjennomgått i løpet av et par timer etter løpet. Vi håper dere har et godt inntrykk av denne jobben fra tidligere år.

Vi vil også sende tilsvarende søknad til forvalter av Hvaler prestegårdskog naturreservat for de stedene der løypa går gjennom områder underlagt deres verneforskrift.

Ta kontakt dersom dere har spørsmål eller ønsker flere detaljer om spesifikke tiltak rundt arrangementet. Vi er også åpne for innspill fra deres side dersom dere har forslag til endringer ved arrangementet, og kan gjerne komme og diskutere arrangementet i detalj om dere ønsker det.

For Hvaler IL og Hvalermila,

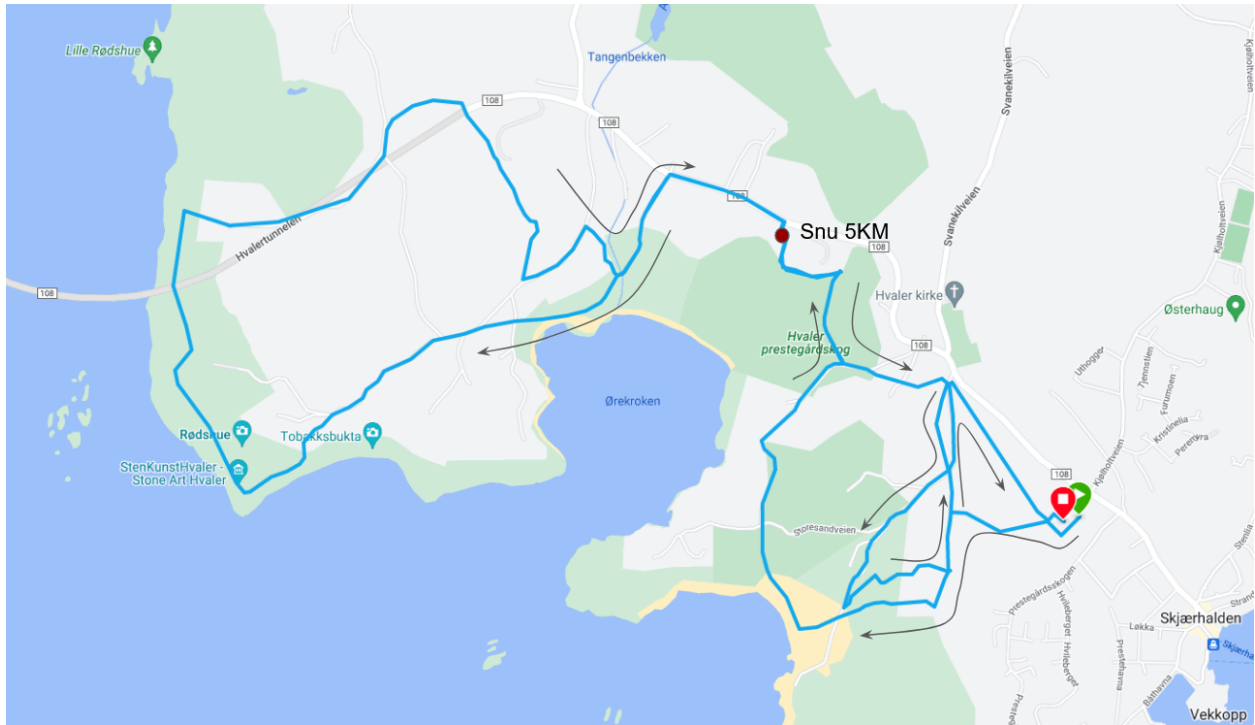
Mats Lindh
Arrangementskomitéen for Hvalermila
mats.lindh@gmail.com
+4791753699

Vedlegg 1: Foreslått løypekart (benyttet 2021 og 2022)

Vedlegg 2: Barneløype 2022

Vedlegg 3: Bilder og illustrasjoner for mest mulig skånsom bruk av området på Ørekroken

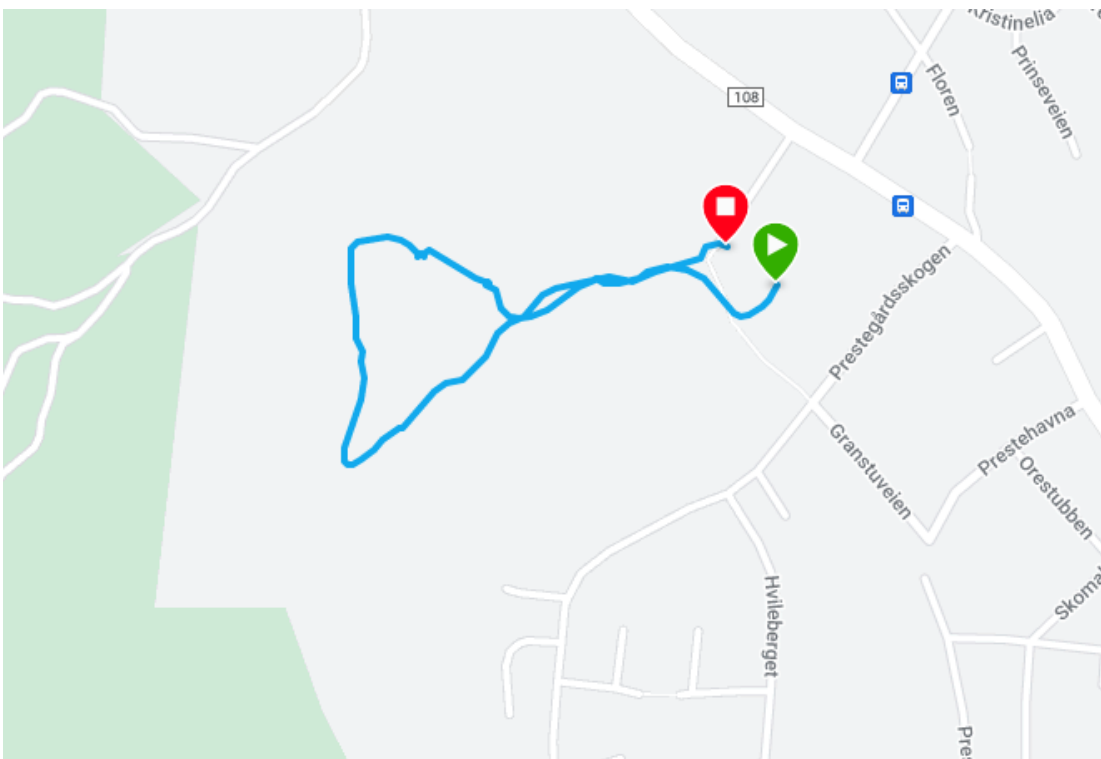
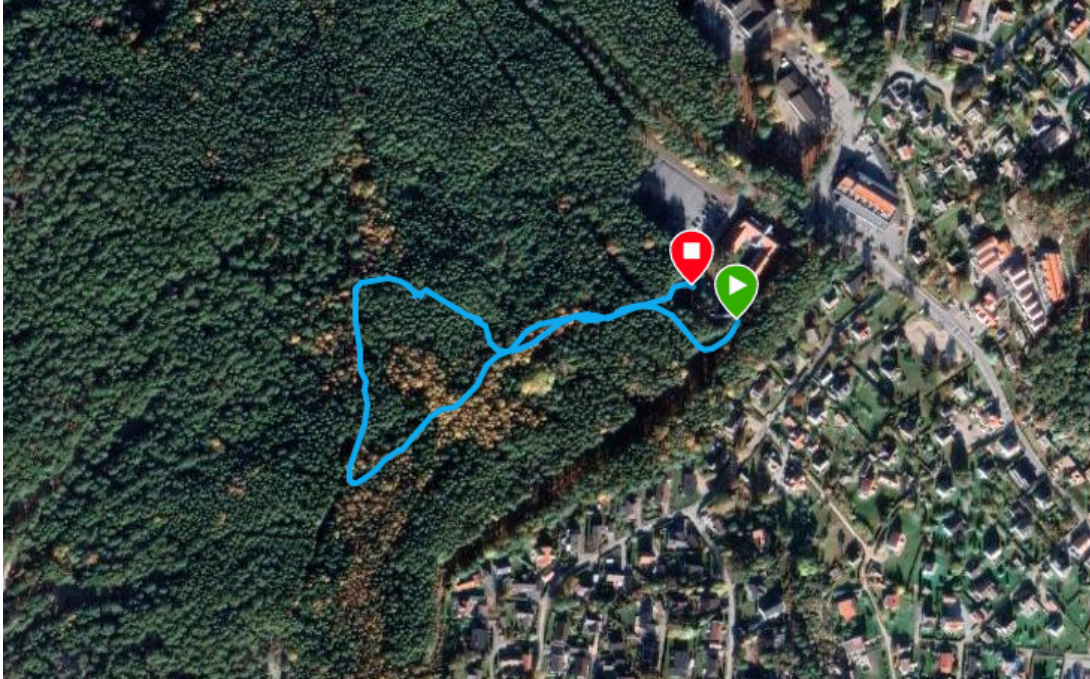
Vedlegg 1 - Løypekart

Kan også [sees i full størrelse på hjemmesiden til Hvalermila](#).

Vedlegg 2 - Barneløpet

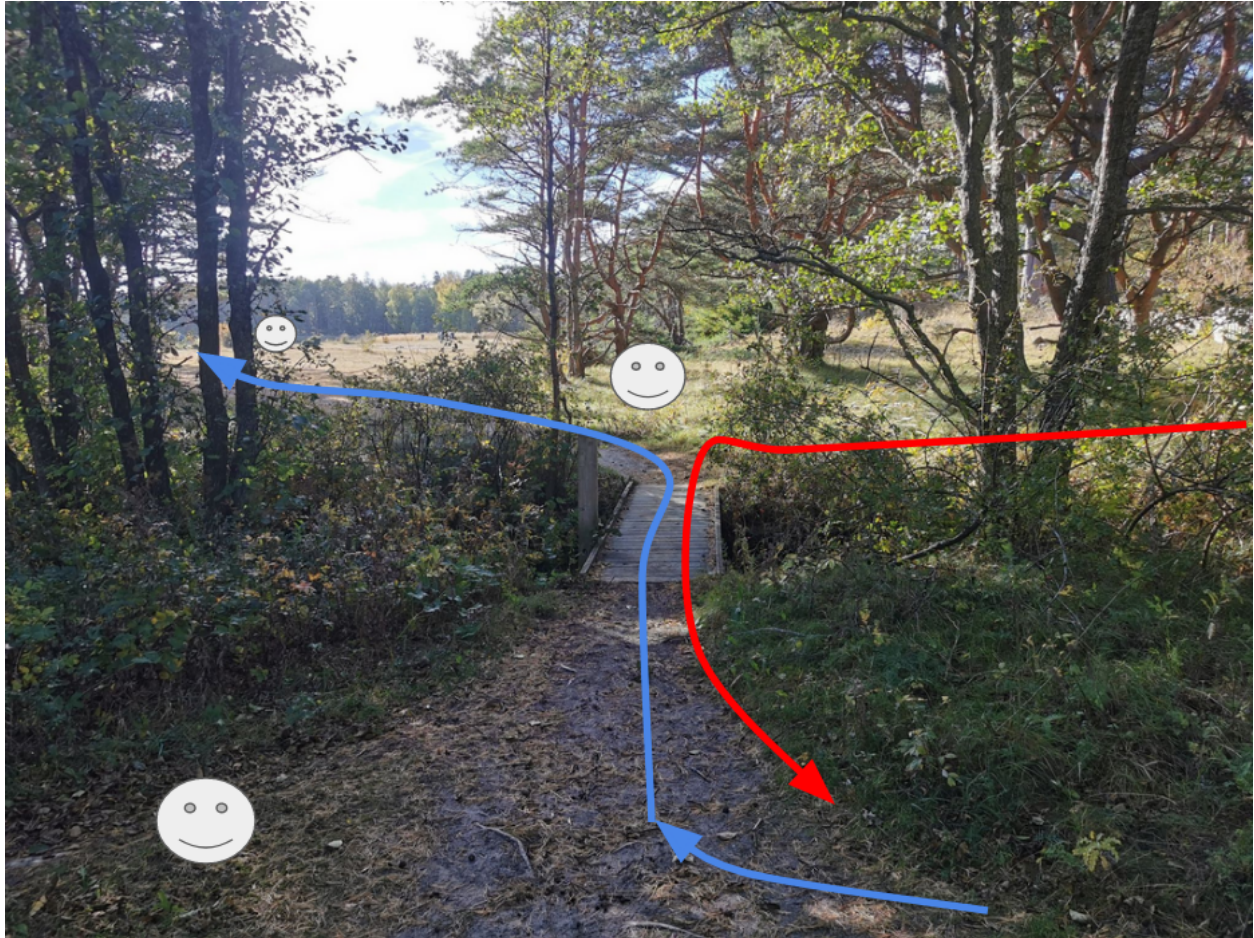
Kartbilder fra Garmin Connect.

Vedlegg 3 - Gjennomføring Ørekroken

Funksjonærplasseringer for å passe på at løperne holder seg på etablerte stier

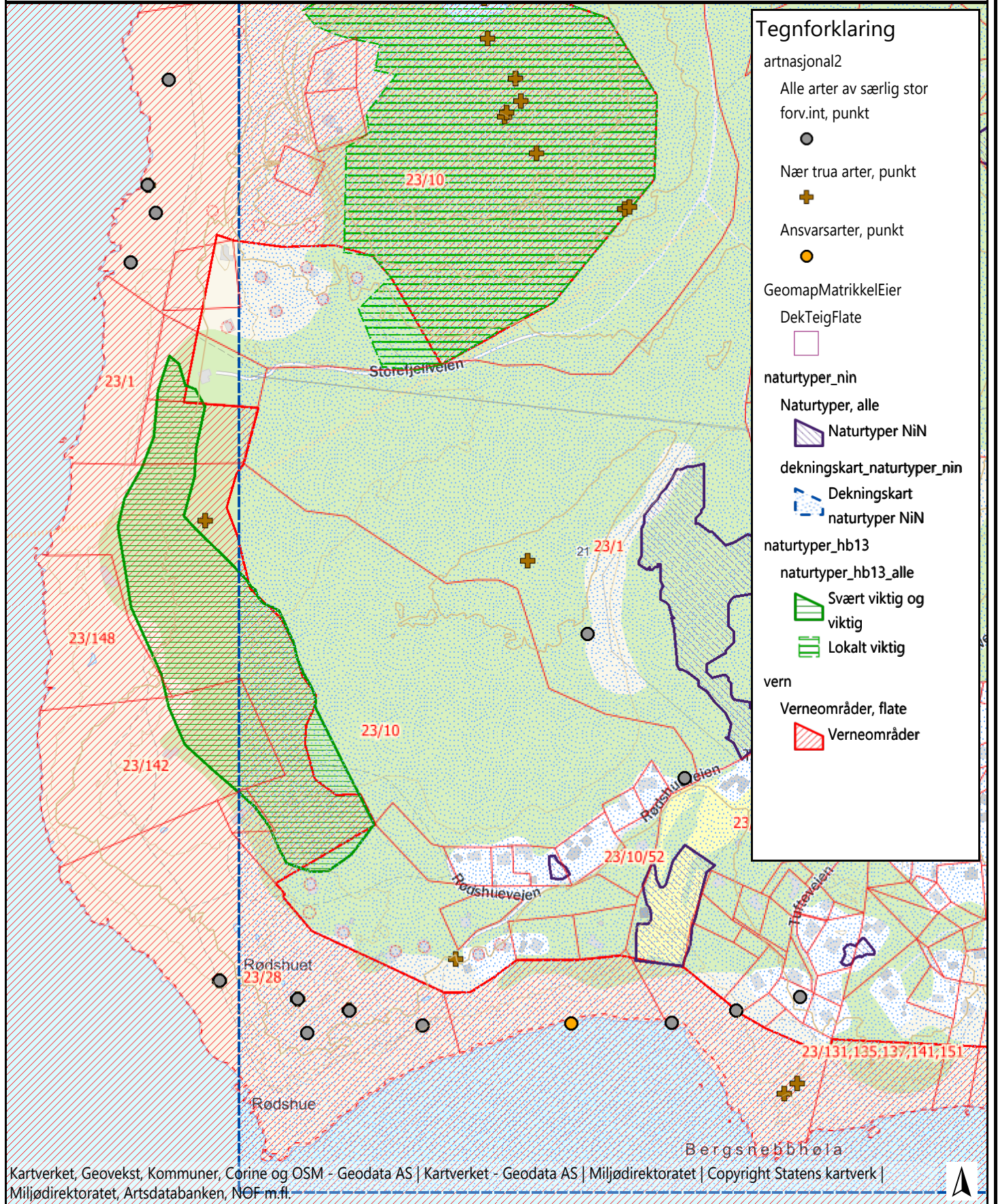
Blå strek - utover mot Rødshue
Rød strek - på vei tilbake
Ansikter - Funksjonærplasseringer

I tillegg til disse plasseringene er det en funksjonær plassert der man kommer inn i nasjonalparken på veien ned fra parkeringa, slik at løperne følger stien på høyre side (langs bekken) til de kommer til dette bildet.

Utgang fra Ørekroken langs den blåmerkede stien.

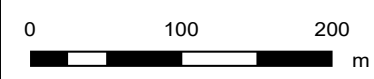

Tegnforklaring

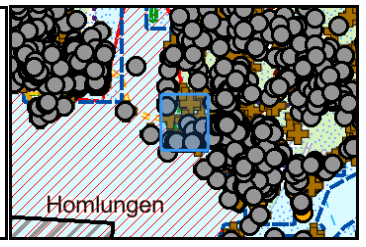
- artnasjonal2
  - Alle arter av særlig stor forv.int, punkt
  - Nær trua arter, punkt
  - Ansvarsarter, punkt
- GeomapMatrikelEier
  - DekTeigFlate
- naturtyper_nin
  - Naturtyper, alle
  - Naturtyper NiN
- dekningskart_naturtyper_nin
  - Dekningskart naturtyper NiN
- naturtyper_hb13
  - naturtyper_hb13_alle
  - Svært viktig og viktig
  - Lokalt viktig
- vern
  - Verneområder, flate
  - Verneområder

Kartverket, Geovekst, Kommuner, Corine og OSM - Geodata AS | Kartverket - Geodata AS | Miljødirektoratet | Copyright Statens kartverk | Miljødirektoratet, Artsdatabanken, NOF m.fl.

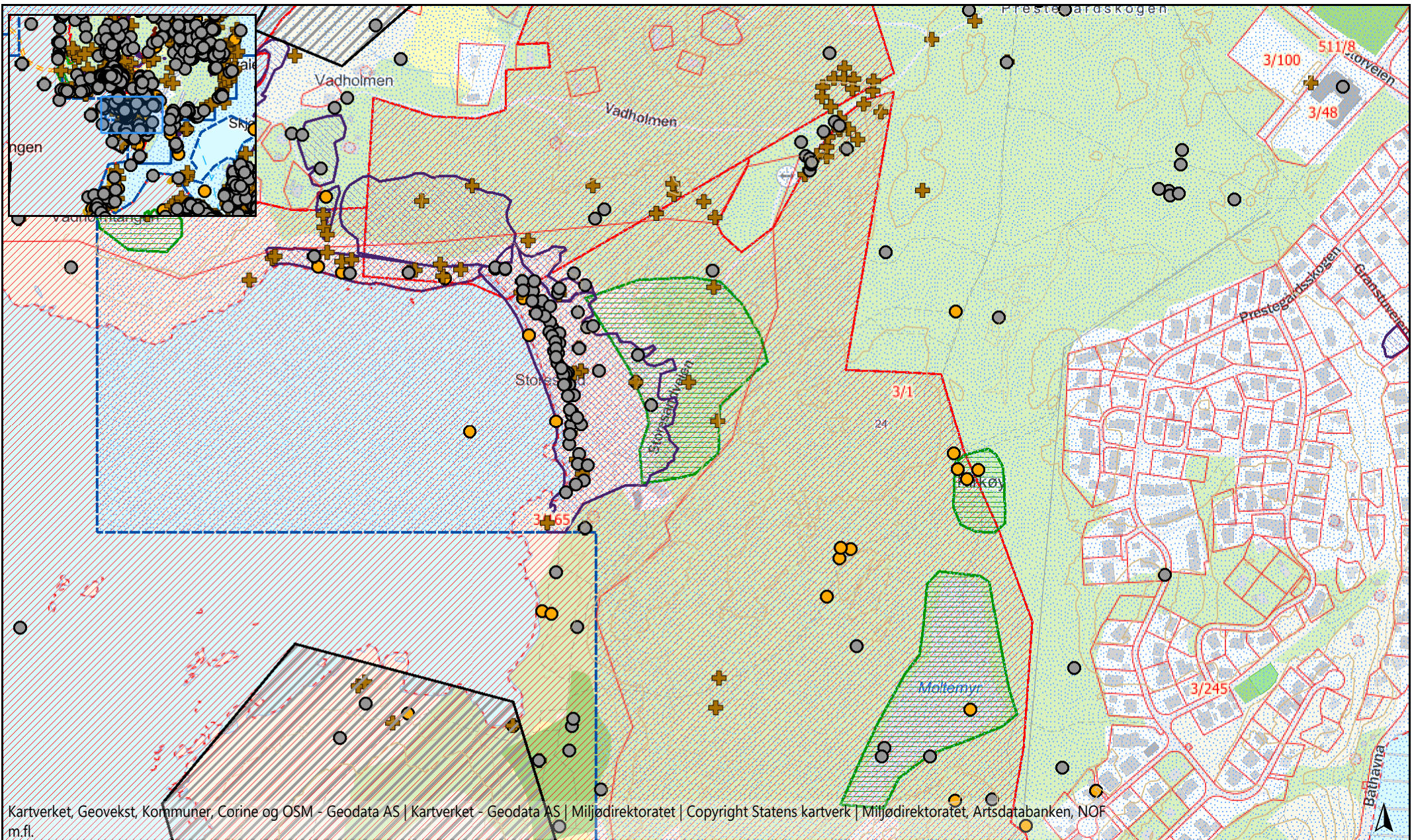

Kartgrunnlag: Kartverket, Geovekst og kommuner.
Kartproduksjon: Statsforvalteren

Kommentarer
Naturbase, artskart Rødshue

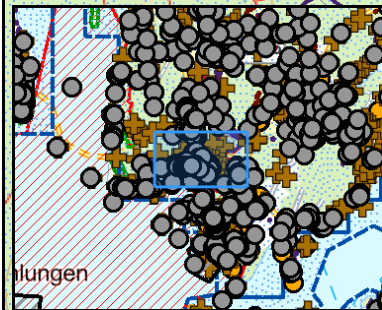
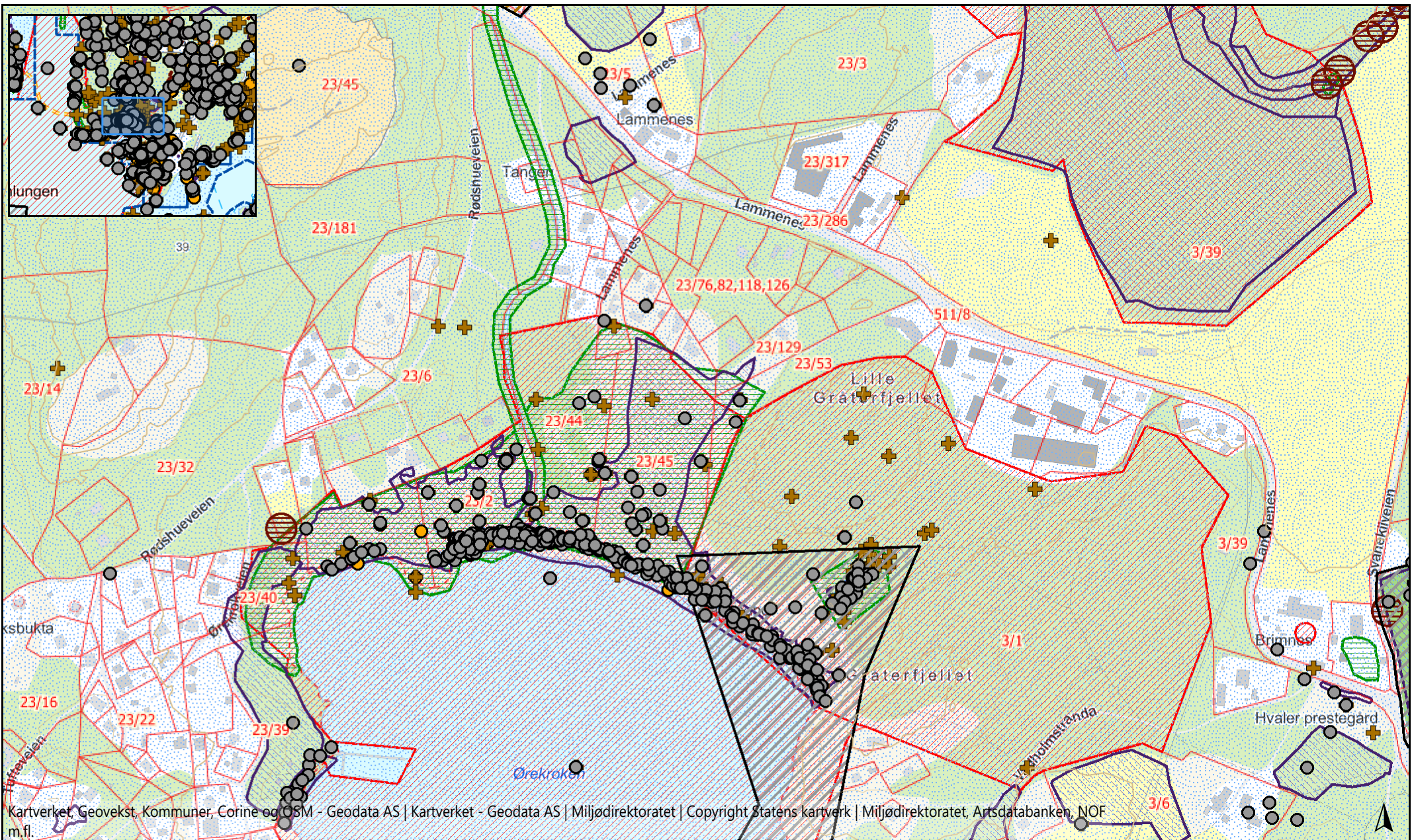

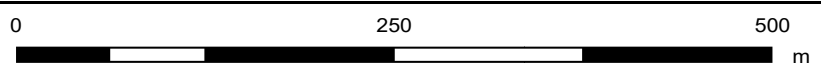

Kartverket, Geovekst, Kommuner, Corine og OSM - Geodata AS | Kartverket - Geodata AS | Miljødirektoratet | Copyright Statens kartverk | Miljødirektoratet, Artsdatabanken, NOF m.fl.

Kartverket, Geovekst, Kommuner, Corine og OSM - Geodata AS | Kartverket - Geodata AS | Miljødirektoratet | Copyright Statens kartverk | Miljødirektoratet, Artsdatabanken, NOF m.fl.

Kartproduksjon: Statsforvalteren